

NEDERLANDSE BISSCHOPPEN GESCHOKT EN BEDROEFD OM MOORD OP PATER VAN DER LUGT

7 april 2014

De Nederlandse Bisschoppenconferentie is geschokt en bedroefd door het nieuws over de ontvoering en vervolgens de brute moord op pater Frans van der Lugt (75) in Homs, Syrië. Dit nieuws werd vandaag door de Nederlandse orde van Jezuiten, waar pater Van der Lugt toe behoorde, bekendgemaakt.

Pater Van der Lugt had in interviews eerder laten weten dat hij in Homs wilde blijven om de bevolking te blijven steunen in hun schrijnende omstandigheden. Het is niet bekend wie verantwoordelijk is voor de gruwelijke dood van de Nederlandse pater.

De Nederlandse bisschoppen betuigen hun medeleven met de mensen die pater Van der Lugt achterlaat en bidden voor hen en voor heel Syrië, dat dit land spoedig vrede mag vinden.

VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER MELDPUNT SEKSUEEL MISBRUIK 19 april 2014

In een uitzending van Een Vandaag op zaterdag 19 april wordt aandacht gegeven aan het meldpunt voor seksueel misbruik. Hierbij publiceren wij de door de redactie gestelde vragen en de antwoorden. De vragen van Een Vandaag zijn gecursiveerd, de antwoorden van Bisschoppenconferentie en Konferentie Nederlandse Religieuzen staan daar onder:

- Sluit het meldpunt daadwerkelijk 1 juli?

Het meldpunt sluit niet daadwerkelijk op 1 juli, maar zal ook in de toekomst in een bepaalde adequate vorm worden voortgezet. Wel houdt op 1 juli a.s. de mogelijkheid op voor het melden en het indienen van klachten inzake seksueel misbruik tegen aangeklaagden die zijn overledenen, en klachten betreffende seksueel misbruik dat verjaard is. Op 19 november 2013 maakten de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) de datum van 1 juli 2014 bekend. De Bisschoppenconferentie en de KNR riepen slachtoffers uitdrukkelijk op zich te melden, indien zij dit nog niet hadden gedaan. Dat geldt ook voor degenen die beschikken over nog onbekend steunbewijs.

Voor meer informatie: <http://www.rkkerk.nl/nieuws.php?id=24>

(Sluitingsdatum seksueel misbruik overledenen en verjaarde zaken, d.d. 19 november 2013).

Later, op 16 december 2013, werd die oproep herhaald in een interview van kardinaal Eijk en broeder Van Dam in De Telegraaf en regionale dagbladen. De voorzitters van de Bisschoppenconferentie en de KNR spraken in het interview over de einddatum van 1 juli 2014, die is gesteld voor het indienen van klachten over seksueel misbruik dat verjaard is of klachten tegen aangeklaagden die overleden zijn. Het was het unieke van de aanpak van de Kerk: strafrechtelijk verjaarde zaken of klachten tegen overleden personen konden gewoon worden behandeld bij de Klachtencommissie Seksueel Misbruik RKK, terwijl dat naar Nederlands of kerkelijk recht niet mogelijk is. “Maar het aantal klachten wordt gestaag minder. Een keer moet de bel luiden voor de laatste ronde”, aldus het interview.

De genoemde einddatum van 1 juli 2014 werd overeengekomen in het voorzittersoverleg van de voorzitter van de Bisschoppenconferentie, de voorzitter van de KNR en voorzitter Guido Klabbers van slachtofferkoepel KLOKK.

Voor meer informatie: <http://www.rkkerk.nl/nieuws.php?id=17> (Interview met kardinaal Eijk en broeder Van Dam inzake seksueel misbruik van minderjarigen, d.d. 16 december 2013).

Dit wil zeggen dat na 1 juli 2014 de mogelijkheid blijft bestaan om een klacht in te dienen wegens seksueel misbruik, mits dat niet verjaard is en de aangeklaagde nog in leven is. De Bisschoppenconferentie en de KNR veroordelen daden van seksueel misbruik. Wanneer een priester, diaken, religieus of andere medewerker van de Katholieke Kerk zich hier schuldig aan maakt wordt hiervan aangifte gedaan bij politie en justitie. Ook worden kerkelijke maatregelen getroffen.

Verder zijn er in de Nederlandse kerkprovincie diverse maatregelen genomen ter preventie van seksueel misbruik. Zo hebben de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de KNR het noodzakelijk, goed en wenselijk gevonden dat de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland aansluiting is gaan zoeken bij de maatschappelijke praktijk met betrekking tot het aanvragen van een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) voor een bepaalde taak of functie. De conclusies en aanbevelingen van de (voormalige) Commissie van Onderzoek naar Seksueel Misbruik van Minderjarigen in de Rooms-Katholieke Kerk zijn een reden temeer geweest om per 1 januari 2014 de VOG systematisch te gaan voorschrijven voor de uitoefening van bepaalde functies binnen de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland.

Verder bestaat in de Nederlandse kerkprovincie al sinds 2005 een verplicht antecedentenonderzoek voor priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers wanneer deze in een ander bisdom of religieus instituut gaan werken.

De Kerk zal zich blijven inzetten voor hulpverlening, en ook gesprekken met slachtoffers van seksueel misbruik blijven mogelijk.

-Waarom sluit het meldpunt?

Het meldpunt sluit niet, er zijn nog ingediende zaken die zorgvuldig dienen te worden afgehandeld; daar mag geen misverstand over bestaan. De Kerk vindt het ook heel belangrijk dat dat gebeurt, maar aan de Klachtenprocedure inzake seksueel misbruik tegen overledenen en klachten betreffende seksueel misbruik dat verjaard is, komt wel een einde.

Na 1 juli 2014 blijft de mogelijkheid bestaan om een klacht in te dienen wegens seksueel misbruik, mits dat niet verjaard is en de aangeklaagde nog in leven is. De reden dat de huidige Klachtenprocedure stopt, is de afname van het aantal klachten wegens seksueel misbruik in verjaarde zaken en tegen overleden aangeklaagden.

Een onderzoeksrapport (de “0-Meting”) dat werd opgesteld op verzoek van de voorzitter van de Bisschoppenconferentie, de voorzitter van de KNR en de voorzitter van slachtofferkoepel KLOKK, en dat op 10 oktober 2013 werd gepubliceerd en op 5 november 2013 is overhandigd aan minister Opstelten, signaleerde dat het bepalen van een einddatum voor het indienen van klachten wenselijk was (zie p. 17-18 in het rapport dat daarover is gepubliceerd).

Deze “0-meting” geeft aan: “– bij het opstellen van de klachtenprocedure is geen einddatum vastgelegd voor het indienen van klachten. Dit in tegenstelling tot andere landen. In de Tussenrapportage is betoogd dat het ook voor het seksueel misbruik binnen de kerk verstandig is om vooralsnog te beslissen een einddatum te bepalen. De twijfel bij slachtoffers, die zich eigenlijk niet willen melden en een klacht in te dienen, kan een steeds grotere emotionele last opleveren. Dat kan niet de bedoeling zijn van het openhouden van de regeling. Het tijdig aankondigen van een einddatum geeft duidelijkheid en zekerheid. Daarmee kan dit dilemma worden opgelost. Overigens zou deze eindtermijn voor alle procedures m.b.t. seksueel misbruik uit het verleden moeten gelden; zowel voor de klachtenregeling als voor de mediation (incl. een mogelijk mediationaanbod door B&T).

Ter ondersteuning: het Kabinet heeft in de twee regelingen n.a.v. het rapport van de commissie-Samson ook een einddatum gepubliceerd. In beide regelingen heeft het Kabinet gemeend ook een einddatum te moeten opnemen. Slachtoffers krijgen ruim 2 jaar de tijd om zich te melden. Vanuit de Tweede Kamer zijn geen initiatieven genomen om deze termijn op te rekken. De klachtenprocedure voor het seksueel misbruik in de RK Kerk is op 1 november 2011 in werking getreden. Op 1 november 2013 is de regeling dus 2 jaar opengesteld. Het gaan bepalen van een einddatum voor het indienen van een klacht of het aanbieden van mediation sluit aan bij de benadering van het Kabinet.”

- Spelen financiële motieven een rol?

De Kerk heeft een grote organisatie met zeer deskundige en toegewijde mensen ingericht om de slachtoffers zoveel mogelijk tegemoet te komen: meldingen, klachtenbehandeling, compensatie, hulpverlening, etc. Daarbij hebben financiële motieven geen bepalende rol gespeeld en dat zou ook niet gemogen hebben. Nu het aantal klachten afneemt is het logisch noch noodzakelijk om een organisatie in stand te houden, die destijds is ingericht voor de stroom meldingen die na 2010 in korte tijd op gang kwam. Dat is gezien de geconstateerde afname van het aantal klachten ook financieel niet verantwoord.

- Met andere woorden, wordt het runnen van het Meldpunt en de bijbehorende compensatie toegewezen aan slachtoffers te duur?

Doorslaggevend is de afname van het aantal klachten dat onder deze regeling valt en die voor het overgrote deel verjaarde zaken betreft en overleden aangeklaagden. De Bisschoppenconferentie en de KNR hebben zich verbonden aan de huidige Procedure Klachtencommissie Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk en de daarmee verband houdende compensatieregeling. Op basis van deze regelingen is voor slachtoffers van seksueel misbruik na een gegrondverklaring van de klacht ook een financiële compensatie mogelijk.

- Is er sprake van een afname van meldingen? Zo ja, hoeveel?

Hiervoor verwijs ik naar de actuele cijfers, die het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK kan aanreiken.

- Hoeveel klachten zijn er in totaal door het Meldpunt in behandeling genomen?

Hiervoor verwijs ik naar de actuele cijfers, die het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK kan aanreiken.

- Hoeveel klachten zijn gegrond verklaard en hebben tot erkenning en compensatie geleid?

Hiervoor verwijs ik naar de actuele cijfers, die het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK kan aanreiken.

- Wat is de verdeling man/vrouw in deze?

Hiervoor verwijs ik naar de actuele cijfers, die het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK kan aanreiken.

- Heeft U een verklaring waarom vrouwen minder meldingen doen?

Wat we zien in de cijfers van het Meldpunt Misbruik RKK is dat er meer meldingen en klachten zijn ontvangen van mannen dan van vrouwen. Daarvoor kunnen mogelijk verschillende verklaringen worden gegeven. Uit het onderzoek van de heer Deetman naar seksueel misbruik van en geweld tegen meisjes, dat in maart 2013 is gepubliceerd, blijkt niet dat dit zou zijn doordat vrouwen meer moeite zouden hebben om zich te melden dan mannen. Wat voor de Kerk voorop staat is dat de ontvangen meldingen en klachten zo goed mogelijk worden behandeld met het oog op hulp aan de slachtoffers, erkenning van het leed dat hun is aangedaan en genoegdoening.

- De organisatie Vrouwenplatform Kerkelijk Kindermisbruik van onder andere Annemie Knibbe wil meer tijd om vrouwen en mannen in de gelegenheid te stellen om schaamte en trauma te overwinnen en eventueel erkenning en compensatie te vinden. Wat vindt U daarvan?

Misbruik kan veel ellende aanrichten in het leven van slachtoffers en hun naasten. In de vele gesprekken die zijn gevoerd met slachtoffers en slachtoffergroepen door hogere oversten en bisschoppen is dit deze laatste jaren heel duidelijk geworden. De Kerk heeft geleerd hoe belangrijk het is om daar oog en oor voor te hebben. Bij het overwinnen van schaamte en trauma zullen zeker ook lotgenotengroepen slachtoffers kunnen ondersteunen. Slachtoffers kunnen zich eveneens wenden tot professionele hulpverlening.

Gedurende de afgelopen ruim vier jaar is slachtoffers de gelegenheid geboden om een klacht in te dienen wegens seksueel misbruik dat verjaard is of tegen een overleden aangeklaagde. Het onderzoeksrapport (de “0-Meting”) dat werd opgesteld op verzoek van de voorzitters van de Bisschoppenconferentie, KNR en slachtofferkoepel KLOKK, en dat op 10 oktober 2013 werd gepubliceerd en op 5 november 2013 is overhandigd aan minister Opstelten, signaleerde dat het bepalen van een einddatum voor het indienen van klachten wenselijk was (zie p. 17-18 in het rapport dat is gepubliceerd. (Zoals hierboven aangegeven onder de vraag ‘Waarom sluit het meldpunt?’)

De Kerk benadrukt de bereidheid van bisschoppen en hogere oversten om in gesprek te blijven gaan met slachtoffers.

BC / KNR

VERTROUWELIJKHEID NOODZAKELIJK BIJ KLACHTBEHANDELING VIA HET MELDPUNT 24 april 2014

Het Bestuur van de stichting Beheer & Toezicht Inzake Seksueel Misbruik in de R.K.- Kerk heeft op haar website een bericht geplaatst over vertrouwelijkheid bij klachtbehandeling via het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK. Hierin wordt uitgelegd waarom vertrouwelijkheid in alle gevallen zo belangrijk is.

De tekst verduidelijkt de manier waarop vertrouwelijk met namen van slachtoffers en aangeklaagden wordt omgegaan. “Medewerkers en betrokkenen bij het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK zullen nooit namen van klagers en aangeklaagden naar buiten brengen. Ook zal het Meldpunt nooit achteraf bevestigen wat door klagers, aangeklaagden of derden in de publiciteit mocht zijn gebracht,” aldus het bericht.

Alle adviezen worden anoniem geplaatst

“De adviezen van de Klachten- en de Compensatiecommissie worden allemaal anoniem geplaatst op de website van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK. Hiermee wordt transparant verantwoording afgelegd over de manier waarop zaken worden behandeld, de criteria die worden toegepast bij (on)gegrondverklaring van klachten en de overwegingen bij het toekennen van een financiële vergoeding. Daarmee wordt het misbruik volledig openbaar maar wel met bescherming van de identiteit van betrokken personen.”

“Vanwege de juridische gevolgen die dit mogelijk kan hebben, is het raadzaam dat alle betrokkenen ook daadwerkelijk de anonimiteit respecteren. De kans bestaat namelijk dat een aangeklaagde, nabestaanden of derden zich in hun goede naam aangetast voelen wanneer een zaak met naam en toenaam openbaar gemaakt wordt op basis van een advies van de Klachten- of Compensatiecommissie en dit bij de rechter gaan aanvechten.”

De website van het meldpunt en het volledige bericht zijn te vinden via:
<http://www.rkkerk.nl/nieuws.php?id=119>

INVOEGING VAN DE NAAM VAN DE H. JOZEF IN EUCHARISTISCHE GEBEDEN II-III-IV

Naar aanleiding van het decreet van de Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Regeling van de Sacramenten d.d. 1 mei 2013 betreffende de invoeging van de naam van St. Jozef in de tekst van de eucharistische gebeden II-IV is overeenkomstig de voorziene procedure de Nederlandse tekst vastgesteld.

De Nederlandse Bisschoppenconferentie heeft op 8 oktober 2013 de Nederlandse tekst van de betreffende gedeelten uit deze eucharistische gebeden goedgekeurd.

De Romeinse Congregatie verleende op 17 maart 2014 (Prot. N. 81/14) de recognitio voor de betreffende passages uit de verschillende versies van de eucharistische gebeden II-IV in het 'Altaarmissaal voor de Nederlandse Kerkprovincie'.

Op haar vergadering van 8 april 2014 bepaalde de Nederlandse Bisschoppenconferentie als ingangsdatum voor de invoeging van de naam van St. Jozef in deze Nederlandse teksten: de gedachtenis van St. Jozef, arbeider, nl. 1 mei 2014. In Eucharistisch gebed I (Canon Romanus) is St. Jozef reeds vermeld.

Ten behoeve van de liturgische praktijk volgen hieronder de passages uit de betreffende eucharistische gebeden met de tekst van de invoeging van de naam van St. Jozef.

In Eucharistisch Gebed II

In Eucharistisch Gebed IIA:

Over ons allen, vragen wij, erbarm U;
opdat wij,
tezamen met de heilige Maagd en Moeder Gods Maria,
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
uw heilige apostelen en alle heiligen
die de eeuwen door uw welbehagen vonden,
deelachtig mogen worden aan het eeuwig leven,
en U loven en verheerlijken,
door uw Zoon, Jezus, de Gezalfde.

In Eucharistisch Gebed IIB:

Neem ook ons allen op in uw liefde,
dan zullen wij,
met de maagd Maria, de moeder van uw Zoon,
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
met zijn apostelen en met allen
die op deze aarde leefden in uw welbehagen
delen in uw eeuwig leven.
Dan zal de lofzang die wij nu hebben aangeheven
in dankbaar herdenken van uw geliefde Zoon
aanhouden tot in uw heerlijkheid.

In Eucharistisch Gebed IIC:

Wij vragen U, ontferm U over ons allen,
opdat wij tezamen met de maagd Maria,
de moeder van Christus,
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
met de apostelen
en met alle heiligen,
die hier eens leefden in uw welbehagen,
waardig bevonden worden
het eeuwig leven deelachtig te zijn
en U loven en eren.
Door Jezus Christus, uw Zoon.

In Eucharistisch Gebed III

In Eucharistisch Gebed IIIA:

Hij moge ons maken tot een eeuwige gave aan U,
opdat wij met uw uitverkorenen
het land van uw erfdeel tegemoet gaan
tezamen met de maagd en moeder van onze God, Maria,
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
met uw apostelen
en met de martelaren
die tot uw eer getuigden met hun bloed,
(met de heilige N.)
Hier wordt de heilige van de dag of de patroon genoemd.
en met al de heiligen
van wie het onophoudelijk gebed tot onze hulp gereed is.

In Eucharistisch Gebed IIIB:

Moge Hij ons maken
tot een blijvende offergave voor U:
dan zullen wij het erfdeel verkrijgen
dat Gij ons beloofd hebt,
samen met Maria, de heilige Maagd en Moeder van God;
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
samen met uw apostelen en martelaren,
(met de heilige N.)
Hier wordt de heilige van de dag of de patroon genoemd.
en met allen die in uw heerlijkheid zijn
en daar voor ons bidden.

In Eucharistisch Gebed IIIC:

Hij moge ons tot volmaaktheid voeren
en maken tot een eeuwige gave aan U.

Dan zal het erfdeel
dat Gij voor uw uitverkorenen hebt weggelegd,
ons ten deel vallen,
samen met de heilige Maagd en Moeder Gods Maria,
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
met de zalige apostelen en martelaren,
(met de heilige N.)

Hier wordt de heilige van de dag of de patroon genoemd.
en alle heiligen.

Op hun hulp stellen wij ons betrouwen
want zij zijn onze blijvende voorsprekers bij U.

In Eucharistisch Gebed IV

Barmhartige Vader,
verleen aan ons, uw kinderen,
dat wij de heerlijkheid zien die Gij ons beloofd hebt
tezamen met de maagd Maria, de Moeder van God,
die Gij hebt verheerlijkt,
met de heilige Jozef, haar bruidegom,
met uw apostelen en heiligen
in uw koninkrijk, waar wij met de gehele schepping
die Gij uit zonde en dood hebt opgericht
uw lof zingen door Christus onze Heer;
in wie Gij aan de wereld alle goed geeft
gisteren, nu en altijd.

NEDERLANDSE BISSCHOPPEN: STEMMEN BIJ EUROPESE VERKIEZINGEN IS MORELE Plicht

16 mei 2014

Met de Europese Verkiezingen voor de deur, roepen de Rooms-Katholieke bisschoppen van Nederland iedereen op om donderdag 22 mei te gaan stemmen. Ze onderstrepen in een gezamenlijke verklaring hierover het belang van de Europese verkiezingen voor de ontwikkeling van Europa en de Europese wetgeving in de komende vijf jaar.

De bisschoppen pleiten voor Europees beleid dat in lijn is met de sociale leer van de Rooms-Katholieke Kerk, met aandacht voor diegenen die het financieel moeilijk hebben, onder meer door de financiële crisis. Ze noemen het een recht, maar ook een morele plicht om te gaan stemmen: “Hoe sterker de opkomst, hoe sterker het democratisch gehalte van de Europese Unie.”

In hun schrijven richten de bisschoppen zich ook tot de te verkiezen leden van het Europees parlement. Ze benadrukken het belang van solidariteit tussen verschillende bevolkingsgroepen en de bescherming van het menselijk leven en het gezin als vaste uitgangspunten bij beleidsbeslissingen.

Ook pleiten ze voor het belang van religieuze vrijheid: “Religieuze vrijheid is een fundamenteel onderdeel van een open en tolerante samenleving. Deze vrijheid behelst ook het recht om publiekelijk uiting te geven aan een geloof”, aldus de bisschoppen.

Bijlage (zie volgende bladzijde): de verklaring van de Nederlandse Bisschoppen in verband met de Europese verkiezingen op donderdag 22 mei 2014.

**VERKLARING VAN DE NEDERLANDSE
BISSCHOPPENCONFERENTIE INZAKE DE VERKIEZINGEN VOOR
HET EUROPEES PARLEMENT OP 22 MEI 2014
16 mei 2014**

De verkiezingen voor het Europees Parlement vinden in Nederland plaats op 22 mei aanstaande. De uitkomsten van deze verkiezingen zullen mede bepalend zijn voor de wetgeving van de Europese Unie in de komende vijf jaar en zullen veel impact hebben voor degenen die de Europese Unie in de komende jaren gaan leiden. Het is van groot belang dat burgers van de Europese Unie participeren in het democratisch proces door hun stem uit te brengen op de verkiezingsdag. Hoe sterker de opkomst, hoe sterker het democratisch gehalte van de Europese Unie.

Wij als Nederlandse Bisschoppenconferentie zien het als onze plicht om richting te geven aan de EU-stemmer bij het vormen van haar/zijn bewuste keuze. Wij doen dat door aandacht te vragen voor enkele zaken die van belang zijn vanuit het perspectief van de Katholieke Sociale Leer.

Overigens, ook al richten wij ons in eerste instantie tot de EU-burgers die zichzelf als Katholiek beschouwen, we hopen dat ons advies ook gehoor mag vinden bij alle vrouwen en mannen van goede wil die zorg hebben voor het Europese project. We hopen ook dat degenen die vanuit Nederland worden gekozen in het Europees Parlement onze adviezen ter harte willen nemen.

We beginnen met enkele algemene overwegingen:

1. Het is een recht en een morele plicht voor iedere stemgerechtigde burger in de Europese Unie om zijn/haar stem uit te brengen. Vele jongere burgers in de Europese Unie mogen voor het eerst stemmen. Wij bevelen jongeren aan om hun stem te laten horen in het politieke debat en vooral ook door het uitbrengen van hun stem.

2. Het is van belang dat zij die in het Europees Parlement wensen toe te treden, hetzij voor het eerst, hetzij door herbenoeming, zich bewust zijn van de schade die is aangericht door de economische crisis. Paus Franciscus heeft publiekelijk de aandacht gevraagd voor de toestand van hen die al arm en kwetsbaar waren en van hen die in armoede terecht zijn gekomen door de crisis. Het aantal “nieuwe armen” groeit alarmerend snel.

3. De christelijke boodschap is een boodschap van hoop. Het is onze overtuiging dat het Europese project is geïnspireerd door een nobele visie op de mensheid, inhoudend dat individuele burgers, gemeenschappen en zelfs naties in staat zijn een bijdrage te leveren aan het algemeen welzijn, het bonum commune. De Kerk benadert de Europese uitdaging met vertrouwen in een betere toekomst.

4. Matigheid is één van de kernwaarden van de christelijke spiritualiteit. Een cultuur van beperking moet leiden tot een hervorming van de sociale markt economie en het milieubeleid. We moeten leren om te leven met minder en met overtuiging ook zorgen dat zij die dat nodig hebben een eerlijker deel krijgen.

Er zijn enkele beleidsvelden binnen de Europese Unie waar we specifieke aandacht voor willen vragen:

1. Bij het werken aan een Europese Unie mag het principe van subsidiariteit, de eigen verantwoordelijkheid van iedere lidstaat en iedere burger, niet uit het oog verloren worden. Een andere pijler is de solidariteit tussen landen, tussen regio's en bevolkingsgroepen. We moeten werken aan een Europa met solidariteit als basiswaarde.

2. Het is essentieel dat bij alle beleidsvelden van sociaal economische politiek, de menselijke waardigheid als uitgangspunt wordt genomen. Het menselijk leven verdient bescherming vanaf het moment van de conceptie tot aan het moment van de natuurlijke dood. Het gezin, de hoeksteen van de samenleving, moet de erkenning krijgen die het verdient.

3. Europa is een continent dat in beweging is door migratie tussen lidstaten en van buitenaf. Dit beïnvloedt mensen rechtstreeks en heeft effect op de samenleving. Een humane behandeling van migranten is van wezenlijk belang, zowel bij binnenkomst als bij de verdere inspanning tot een succesvolle integratie in de Europese Unie. Mensenrechten moeten nauwgezet worden gerespecteerd.

4. Religieuze vrijheid is een fundamenteel onderdeel van een tolerante, open samenleving. Deze vrijheid behelst ook het recht om publiekelijk uiting te geven aan een geloof. We verwelkomen regelgeving van de Europese Unie

ter bevordering en bescherming van religieuze vrijheid en geloof en we hopen dat het Europese Parlement blijvende en toenemende aandacht heeft voor deze belangrijke zaak.

5. De komende vijf jaren zullen de effecten van grote demografische veranderingen merkbare effecten gaan krijgen in de Europese Unie. Wij pleiten voor een adequaat aanbod en kwaliteit van zorg en voor goed onderwijs, rekening houdend met de keuzevrijheid en het recht op opvoeding van de ouders.

Wij, de Rooms-Katholieke bisschoppen van Nederland, pleiten ervoor dat het Europese project door zoveel mogelijk burgers gedragen wordt. Het is essentieel voor ons allen -politici, kandidaten, alle betrokkenen- om een bijdrage te leveren aan het vormgeven van Europa's toekomst en het behoud van vrede en veiligheid. Om die reden roepen wij iedereen die stemgerechtigd is op om op 22 mei welbewust en goed geïnformeerd zijn/haar stem uit te brengen voor het Europees Parlement.

**HERHAALDE OPROEP: MELDEN SEKSUEEL MISBRUIK
MINDERJARIGEN RK KERK
20 mei 2014**

De voorzitters van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen, kardinaal Eijk en broeder Van Dam, roepen opnieuw slachtoffers -vrouwen en mannen- van seksueel misbruik op minderjarige leeftijd door medewerkers van de RK Kerk op zich te melden, wanneer zij een klacht willen indienen tegen een overledene of een klacht betreffende seksueel misbruik dat verjaard is. Op 1 juli 2014 sluit de mogelijkheid om deze klachten in te dienen.

Na de aankondiging van genoemde sluitingsdatum in november 2013 hebben kardinaal Eijk en broeder Van Dam op 16 december jl. in de landelijke en regionale media slachtoffers opgeroepen zich te melden. Daar hebben enige tientallen gebruik van gemaakt. Om slachtoffers te helpen die zich nog niet hebben gemeld en dat wel van plan zijn te doen, wordt deze oproep herhaald. Louter het indienen van een klacht vóór 1 juli a.s. volstaat. Dat kan een korte brief zijn. Het desbetreffende klaagschrift kan worden aangeleverd tot 1 oktober a.s.

Men kan zich melden via de website www.meldpuntmisbruikrkk.nl

Of schriftelijk:
Meldpunt misbruik RK Kerk,
Postbus 13277
3507 LG Utrecht

KATHOLIEKE KERK BETUIGT SPIJT AAN SLACHTOFFERS GEWELD

27 juni 2014

De Rooms-Katholieke Kerk in Nederland betuigt spijt aan mensen die in het verleden als minderjarige leed hebben ondervonden als gevolg van excessief psychisch en/of fysiek geweld in instellingen van de Katholieke Kerk. De spijtbetuiging is opgenomen in een brief die personen zullen ontvangen die hierover een klacht meldden.

Een onafhankelijke commissie heeft de meldingen van geweld bekeken en stuurt slachtoffers een brief waarin de authenticiteit van het gemelde leed wordt erkend en wordt gewezen op mogelijkheden voor hulpverlening, contact met lotgenotengroepen en gesprekken met kerkelijke autoriteiten. Hiernaast is door genoemde commissie aan melders die daarvoor in aanmerking komen een aanbod gedaan voor een financiële tegemoetkoming.

In het verlengde van de brief van deze commissie, zal de Katholieke Kerk slachtoffers per brief een spijtbetuiging toesturen. De spijtbetuiging is ondertekend door Mgr. Van den Hende namens de Bisschoppenconferentie en pater J. van den Eijnden ofm namens de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR).

Zij schrijven: “Met het naar voren brengen van uw melding heeft u de stap gezet om kenbaar te maken dat u ernstig geweld heeft ondervonden. Met deze stap heeft u in eigen persoon bijgedragen aan meer openheid rond situaties van ernstig geweld die u en andere kinderen in het verleden ervaren hebben.

Kinderen met geweld tegemoet treden staat haaks op de naastenliefde waartoe bisschoppen, priesters, broeders en zusters en anderen in de Kerk krachtens het evangelie geroepen zijn. Geweld is een ontkenning van de waardigheid van iedere menselijke persoon.

In vervolg op de brief van de commissie willen wij aan u vanuit de gemeenschap van de Rooms-Katholieke Kerk ons oprechte medeleven tot uitdrukking brengen.

Het vervult ons met schaamte uit uw melding te vernemen dat u in uw jeugd te lijden hebt gehad van excessief geweld in situaties waarin juist gerekend werd op liefdevolle aandacht en zorgvuldige bejegening. Dit vervult ons met grote spijt.”

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende, Chrismamis Kathedraal HH. Laurentius en Elisabeth, Rotterdam, 16 april 2014

Broeders en zusters in Christus, nu het grote evangelieboek na het lezen ervan wordt weggedragen en een prominente plaats krijgt in de kerk, wordt uitgedrukt hoe belangrijk het is om de boodschap van de Heer te horen en ter harte te nemen. Dat betekent niet op de eerste plaats dat we straks kunnen zeggen wat de versnummers waren, maar veeleer dat we de woorden van de Heer in ons hart mee kunnen dragen.

Hoe doe je dat? Het woord van God wordt immers sneller aanhoord dan in praktijk gebracht of in ons hart bewaard (Cfr. Mt. 13, 3-23). Reeds in het begin van de viering hebben we weet van deze indringende vraag. In het openingsgebed werd al gezegd dat we geheiligd zijn door de Heer en we vragen om getuigenis te mogen afleggen van zijn verlossing.

Geheiligd worden is allereerst dat we met Jezus Christus verbonden zijn (Cfr. Joh. 15, 7-8). Daar krijg je in deze chrismamis (zoals in iedere eucharistieviering) uitgebreid de gelegenheid voor, nu we bidden met alle geledingen uit ons bisdom. Als we het woord van de Heer ter harte nemen en geheiligd worden, zijn we in staat om met vrucht te getuigen van wat de Heer en zijn verlossing voor ons betekent, in woorden en daden.

Getuigenis afleggen van zijn verlossing. Iemand vroeg me eens: waarvan moet ik verlost worden? En op een andere manier hoor je vragen: wanneer mogen we de verlossing van de Heer ervaren? We zien immers zoveel mensen die gebukt gaan onder oorlog, die te maken hebben met honger en dorst. Mensen die niet veilig zijn en geen steen hebben, zogezegd, om het huis van hun leven op te bouwen. Voor veel mensen lijkt die verlossing moeilijk voor te stellen. Het is een groot verlangen van alle eeuwen.

Als de profeet Jesaja in de eerste lezing (61, 1-3a,6a,8b-9) spreekt van de Messias op wie de geest van de Heer God rust en die ten volle bevrijding biedt, genezing, verzoening en toekomst, dan raakt dat aan het verlangen dat in vele harten leeft, de eeuwen door. En dat verlangen in de woorden van de profeet Jesaja werd in Israël van generatie op generatie doorgegeven. Heel bijzonder horen we het opnieuw in de synagoge wanneer Jezus de

woorden van de profeet Jesaja voorleest (Lc. 4, 16-21). Jezus is degene die de verlossing in woord en daad komt brengen: bevrijding, genezing, verzoening en vergeving.

In Jezus horen we op heel indringende wijze over de vervulling van deze belofte van God waarnaar met verlangen werd uitgezien: “Het schriftwoord dat gij zojuist gehoord hebt is thans in vervulling gegaan” (Lc. 4, 21). Vanaf het begin wordt duidelijk dat velen Gods belofte in Hem bewaarheid zien worden. Maar ook is het duidelijk dat er velen zijn die dat verlangen wel hebben, maar het niet van Jezus verwachten. Er zijn er zelfs die Hem kritisch volgen om Hem gevangen te zetten. Het wordt een wedstrijd van woorden en felle concurrentie, tot de dood erop volgt.

En dan bidden wij: Heer, dat we geheiligd door uw Zoon, getuigen mogen zijn van zijn verlossing.

Er is in de heilsgeschiedenis veel gebeurd. Jezus spreekt uit dat Hij de bevrijder van de wereld is, Hij wil de harten van de mensen openen. Duidelijk is dat de weg die Jezus zal gaan veel van Hem vraagt. Hij die gerechtigheid brengt, is zelf de gerechtigheid. Hij die liefde geeft, is zelf een en al liefde, vervuld van de heilige Geest.

Vandaag mogen we rond de Heer Jezus samenkomen. En als we vragen om heiliging en om getuigen te mogen zijn van zijn verlossing, betekent dat dat we in Hem geloven en in zijn leven. Zijn leven dwars door dood en ellende heen. Want we staan aan de vooravond van zijn laatste avondmaal, zijn sterven aan het kruis en zijn donkere dagen in het graf. En op Pasen zeggen wij: Hij is verrezen, Hij leeft (Mt. 28, 1-10; Joh. 20, 1-9).

Het is een grote rijkdom dat we in Jezus, de levende Heer, mogen geloven. Geloof is in de eerste plaats een geschenk van Jezus zelf, n.l. dat Hij ons hart opent en bij ons aanklopt. Het geloof en de verbondenheid met Jezus mogen we in ons bisdom, afkomstig uit parochies, parochiekernen en religieuze gemeenschappen, samen vieren.

Door de Heer geheiligd worden. Daartoe heeft Hij ons in zijn Kerk de sacramenten gegeven. De sacramenten krijgen vanavond bijzondere aandacht, omdat we in deze viering de oliën zegenen en het chrisma wijden

ten behoefte van het vieren van de sacramenten. In kracht van de Geest zijn de sacramenten tastbare en werkdadige tekenen van de Heer voor ons, en als we de sacramenten trouw blijven vieren, zijn er ook nieuwe mensen die willen aansluiten en die aangeven: ik wil bij Hem horen, door het doopsel, vormsel en het vieren van de heilige eucharistie. Verschillende doopleerlingen van dit jaar zijn aanwezig in deze chris MAVIERING.

We wijden het chrisma voor het doopsel en het vormsel, voor de priesterwijding en voor het wijden van een altaar. We zegenen de ziekenolie voor zieken die pijn te verduren hebben en die zorg hebben over hun leven en gezondheid (hetgeen mensen behoorlijk kan isoleren!). In de ziekenzalving zal de Heer bij je komen en samen met de gemeenschap van de Kerk mag je zeggen dat wij met de levende Heer verbonden zijn. En we zegenen de olie voor de geloofsleerlingen. Die mogen we vandaag meteen na de viering gebruiken om een aantal van u in de dagkapel te zalven.

We verspreiden de oliën in het bisdom, en in het hele verdere jaar mogen we vieren in de sacramenten dat de Heer bij ons is, dat we door Hem worden opgebouwd.

Bij uitstek getuigen wij van de verlossing van de Heer door en in de viering van de heilige eucharistie (bron en hoogtepunt). En nu wij vandaag de eucharistie vieren, spreken de priesters in ons midden de vernieuwing van hun beloften uit.

Heel concreet mogen wij als Kerk getuigen van de verlossing van de Heer door daden van liefde te verrichten. Door onze concrete daden van liefde in Jezus' Naam mag voor veel mensen die het moeilijk hebben het verlossingswerk van de Heer in zekere zin meer ervaarbaar worden, wanneer iemand hun hand vastpakt en hen aankijkt. Dat is de roeping die we van de Heer hebben gekregen. De Heer vraagt ons om de overwinning van zijn nieuwe leven concreet te verkondigen in daden van liefde.

Vandaag zal bij de offerande naast brood en wijn, een aantal voedselpakketten naar voren worden gebracht, die uiteindelijk op verschillende plaatsen in ons bisdom worden uitgedeeld. En we mogen vanuit deze eucharistie in nog veel meer daden van liefde getuigenis afleggen van ons geloof.

Na afloop van deze chrismanis delen we een speciaal magazine uit. Daarin staan concrete getuigenissen van mensen die daden van liefde verrichten op basis van hun geloof, mensen in ons bisdom die anderen van dienst zijn. Daden van liefde ten dienste van mensen met een beperking, daden van liefde met het oog op solidariteit en duurzaamheid, daden van liefde door hulp en aandacht bij bedevaarten naar Banneux.

Het is belangrijk om te beseffen dat de Heer ieder van ons roept. En wat is het geweldig om te kunnen zeggen, dat er al velen in ons bisdom zijn die ten opzichte van de naaste hun hart laten spreken in Jezus' Naam, in de geest van het evangelie.

Verlossing: Christus heeft ons verlost van de dood. In het licht van Pasen mogen we als verkondigers van de Blijde Boodschap het leven en welzijn dienen van mensen die ziek zijn, eenzaam zijn, of zonder hoop.

Wanneer wij in deze viering opnieuw kracht krijgen om de roeping van de Heer met heel ons hart aan te nemen en onze talenten beschikbaar te stellen, dan mogen we in het licht van Pasen zeggen dat ons leven in woord en daad verbonden is met het leven van de Heer.

Onze Heer Jezus is de Messias, wij mogen elke dag opnieuw beseffen dat Hij ons liefheeft (Apok. 1, 5) en ons uitzendt om op onze beurt van Gods liefde te getuigen in woord en daad.

Laten we bidden op voorspraak van de heilige Laurentius, de patroonheilige van ons bisdom, dat daden van liefde echt bij ons leven in geloof mogen horen, in de mate waarin Gods liefde ons gegeven is. En mogen we zo een teken van zijn leven en vreugde zijn. Dit is werkelijk een opgave waar we volgend jaar bij de chrismanis opnieuw op terug zullen komen. De Heer is gekomen om te dienen en wij kunnen in kracht van zijn Geest dienstbaar zijn aan elkaar. Amen.

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de diakenwijding van Bouke Bosma en Luc Janssens O.Carm, Grote Kapel van Bovendonk te Hoeven, 18 mei 2014

Broeders en zusters in Christus. Zo mogen wij elkaar noemen en ook beschouwen omdat het Jezus Christus is die ons samenbrengt, ons roept en ons tot onze levensbestemming brengt. Ik ben blij dat ik hier vandaag mag zijn als wijdende bisschop, omdat ik mij met de wijdelingen verbonden voel, dit huis een warm hart toedraag alsook dit bisdom en haar bisschop.

Vandaag de wijding tot diaken van Luc en Bouke, na jaren van studie en ook stage. In dit huis hebben jullie dat mogen ondervinden en doorlopen. Een tijdje geleden zei iemand tegen mij: “Moet je zo lang leren om diaken te worden en moet je stage lopen om dienstbaar te kunnen zijn?” Ik heb gezegd: “Ik kan het nog sterker vertellen, er zijn mensen die na de vereiste studie en stage nog niet dienstbaar kunnen zijn als diaken. Want op de eerste plaats moet je hart openstaan voor Christus.”

‘Diakonos’, als je dat vertaalt, is het op de eerste plaats een dienaar, een tafeldienaar. Een diaken is niet een ober die zegt: “Alles naar wens?”, zoals in Conferentiecentrum Bovendonk wel gezegd wordt. Het gaat om een specifieke dienaar, tafeldienaar. Niet iemand die kijkt of er nog een derde stukje vlees of een tweede bavarois moet komen. Nee, een diaken kijkt met de ogen van Christus Dienaar. Een diaken kijkt niet alleen naar wie aan tafel zit, maar ook naar wie niet aan tafel zit.

Ik denk hierbij aan het evangelie waarin Jezus de gelijkenis vertelt van de rijke man en de arme Lazarus (Lc. 16, 19-31). De rijke man geeft een feest, maar de arme Lazarus ligt aan de poort met zweren overdekt, terwijl honden zijn wonden likken. De arme Lazarus zou graag zijn honger stillen met datgene wat van de tafel van de rijke valt. Deze situatie, zoals geschetst in het evangelie van Lucas, staat haaks op wat de Heer voor ogen staat. Een diaken als dienaar des Heren, moet kijken met de ogen van Christus: deel hebben aan zijn manier van kijken (cf. Paus Franciscus, *Lumen Fidei* 18).

En inderdaad, om diaken te kunnen worden zijn studie en stage nodig, maar meer nog dan dát zijn het verlangen en de bereidheid nodig om naar het hart van

Christus te kijken en van Hem te leren (cf. Mt. 11, 25-30). Want als er iets in het hart van de diaken moet zijn, is dat wat er aan vrede, liefde en rechtvaardigheid in het hart van de Heer te vinden is. Als je niet gelijkvormig wilt worden aan Christus Dienaar, kun je zelfs na studie en stage niet gewijd worden tot diaken.

Op de voorgevel van dit seminarie staat de bede: “In corde regnes omnium”, oftewel: “Dat U, Heer, moge heersen in het hart van allen”. Dit betekent dat je als diaken allereerst persoonlijk in je hart geraakt moet worden door de Heer, en dat het zo mag zijn dat de vonk van Christus’ liefde overslaat en dat door jullie dienstwerk ook anderen geraakt worden en hun hart openen voor de Heer. Zo is de diaken meer dan een tafeldienaar die toekijkt of er genoeg op tafel staat voor degenen die reeds aanzitten. De diaken heeft oog voor de tafel van de armen, de zorg voor de ondersteuning (cf. eerste lezing: Hand. 6, 1-7).

Als diaken mag je toetreden tot de Heer, als levende steen in het bouwwerk waarvan de Heer zelf het fundament, de hoeksteen is (cf. tweede lezing: 1 Petr. 2, 4-9), Bouke als diaken van het bisdom Rotterdam en Luc als diaken in de orde van de Carmel. Voor een diaken is louter in actie komen niet voldoende, het gaat er uiteindelijk om die dingen te doen die worden ingegeven door de Heer.

Wat geldt voor je daden als diaken geldt ook voor bijvoorbeeld het opzoeken van de stilte, of zoals de regel van de Carmel het zegt: in je cel blijven. Misschien denken mensen: “Ah, stilte dat is echt iets voor mij, want ik ben graag op mezelf.” Maar de stilte waarover in de regel van de Carmel wordt gesproken, is niet bedoeld om op jezelf te zijn, maar om het gezelschap van de Heer te zoeken, om in de stilte ontvankelijk te zijn en het woord van de Heer te verstaan. Het gaat dus niet over stilte om de stilte, zoals het evenmin gaat in het dienstwerk van het diaconaat over daden verrichten omwille van het doen van dingen. Maar dat je als diaken al doende Christus Dienaar representeert, geworteld en gegrondvest in de liefde van Christus (cf. Ef. 3, 17; Lumen Fidei 21).

Geroepen worden door de Heer en diaken zijn in de Kerk van Christus is een roeping die alles van je vraagt. Op weg gaan met de Heer, geraakt door Jezus om op jullie beurt anderen te raken in Jezus’ Naam. Als diaken mag je de Heer dienen aan de tafel van de eucharistie en in het verkondigen van het woord van God. Het woord moet als het ware in de verkondiging gebroken

worden om uiteindelijk in het hart van de mensen te kunnen worden ontvangen. Daarbij hoort heel nadrukkelijk de zorg voor de tafel van de armen (cf. Hand. 6, 2-4). Dat vraagt van jullie als diaken een levenshouding zoals geschetst in het wijdingsgebed. En dit zal ook jullie verdere levensweg tekenen. Jullie zijn op weg om later nog gewijd te worden tot priester.

Paus Franciscus zei tot jongeren in Umbrië (4 oktober 2013): “Verkondig steeds het evangelie, zo nodig met woorden.” Het verkondigen van het evangelie begint in je dienstwerk als diaken met dienstbaarheid in de Naam van Christus Dienaar.

In het evangelie horen wij dat Jezus zegt van zichzelf: “Ik ben de weg, de waarheid en het leven” (Joh. 14, 6). We mogen bouwen op Hem en ons aan Hem vastklampen, Hij is de Leraar (cf. Joh. 13, 14-15).

De Heer zegt daarmee ook dat zijn levensweg de weg is die wij geroepen zijn te gaan. Een weg getekend door dienstbaarheid en liefde in het licht van de geboden van de Heer: in zijn liefde blijven (cf. Joh. 15, 9-10). Jezus zegt in het evangelie van vandaag: “Wie in Mij gelooft zal ook zelf de werken doen die Ik doe” (Joh. 14, 12).

We weten dat Jezus de opdracht om lief te hebben niet alleen richt tot de apostelen en de diakens van het eerste uur, maar tevens aan allen die leerling van de Heer willen zijn en die hun hart willen openen voor wat de Heer bezighoudt en bezighield.

Als diaken ben je geroepen om deze weg te gaan en deze weg van liefde in woord en daad te verkondigen in Jezus’ Naam. Christus is gekomen om te dienen, en nu Hij bij de Vader is, is er alle ruimte om zijn dienstbaarheid in onze woorden en daden na te volgen. Het gaat om de woorden van de Heer die we in woord en daad mogen belijden en verkondigen.

Luc en Bouke, ik bid dat door handoplegging en gebed (cf. Hand. 6, 6) Gods Geest vaardig mag worden over jullie. Dat jullie dienstwerk als diaken vruchtbaar mag zijn voor het Rijk van God, heel concreet verbonden met het leven van onze Kerk en onze wereld, waarin we uitgenodigd zijn pelgrims te zijn, met de Heer in ons hart en zijn liefde op onze tong en bereid om alles aan te nemen en te verrichten waartoe de Heer ons uitnodigt. Amen.

BENOEMINGEN EN ONTSLAGEN

1 mei 2014

De weledele heer F.M. van den Heuvel tot lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden voor een eerste periode van vijf jaar.

VERSLAG VAN DE PRIESTERRAAD van het bisdom Rotterdam, 10 juni 2014 (2014-2)

Inhoudelijke gesprek: de relatie tussen de parochie en de basisschool

De Priesterraad spreekt over de relatie tussen de parochie en de basisschool. De inventarisatie in de Priesterraad over de relatie tussen de parochie en het onderwijs heeft in eerste instantie betrekking op het basisonderwijs, maar kan desgewenst ook breder worden gezien. De vraag ‘wat willen we als parochie met de basisschool’ is een belangrijke vraag.

In Voorburg/Leidschendam is een keer per jaar contact tussen het basisonderwijs en de PCI. Voorts is er een gesprek geweest met de identiteitsbegeleiders. Er is een jaarlijks contactmoment in het kader van de jaarkalender van de parochie met scholen waar minder contact mee is. Er zijn regelmatig vieringmomenten en iemand in het pastorale team behartigt de portefeuille ‘contacten met de school’. In Leidschendam wordt een overdrachtsmoment voor de opbrengst van de Vastenactie georganiseerd en in Voorburg houden parochie en basisscholen samen de St. Maartensoptocht. Het Sint Maartenscollege organiseert een openingsviering voor de leerlingen die daar beginnen. Voor de eerstejaars is de viering verplicht; alle andere kinderen zijn welkom. De docenten godsdienst/levensbeschouwing zijn erbij betrokken.

Het is ideaal als er een directe lijn is en goed contact. Zo kunnen bijvoorbeeld leden van de pastoraatgroep ook zitting hebben in de ouderraad. Dat werkt in de praktijk goed. Het lijkt een voorwaarde dat er iemand in een school is, die een natuurlijke band heeft met religie.

In een stedelijk gebied als het Spoorweg/Laakkwartier Den Haag hebben veel leerlingen een andere religie. Scholen willen daarom liever zelf invullen en wat er georganiseerd wordt en beperken het tot Kerstmis en Pasen. Dan komen ook niet-katholieke kinderen. Juist die groep kinderen heeft wel iets met religie. De sectie VMBO van het Stanislascollege in Delft organiseert voor de leerlingen een excursie naar het kerkgebouw. Het levert leuke contacten op.

De RVKO heeft in Rotterdam elke basisschool een paaskaars gegeven. Er zijn scholen die Palmpasenstokken maken.

In de Drechtsteden is een goed gesprek geweest met een stichtingsbestuur, dat bezig is met een visiestuk. Dit heeft een hoofdstuk ingevoegd over de sociale leer van de Kerk en hoe dat concreet kan worden op de werkvloer. De pastoor is samen met iemand van de pastoraatgroep in september uitgenodigd voor het maandelijks overleg met de directies van alle basisscholen om te brainstormen om het visiestuk concreet te maken. Er zijn veel ideeën voor een goed contact tussen parochie en school. Het is belangrijk dat je als parochie het initiatief wil nemen tot dit gesprek.

In de Bollenstreek onderhoudt een van de teamleden het contact met de scholen. Een identiteitsbegeleider kan een bruggenbouwer zijn. Er is geld beschikbaar voor identiteitsbegeleiding. De contacten in het Westland zijn zeer gevarieerd, divers en niet eenduidig. Scholen komen elk jaar wel een keer in de kerk, met name met Kerstmis of Pasen.

Bij de Laurentiusstichting (Delft) zijn 18 basisscholen aangesloten en er komen er nog vier bij. Lid zijn van de Raad van Toezicht heeft zijn werking als het gaat om identiteit. Ook in DIROV werkt het zo.

Samenvattend: concrete mensen kunnen verbinden. Het is zoeken naar ambassadeurs. Contacten zijn vaak gecentreerd rond bepaalde momenten en rond sacramenten.

INHOUD

Jaargang 59 april-juni 2014 Nummer 2

NEDERLANDSE BISSCHOPPEN GESCHOKT EN BEDROEFD OM MOORD OP PATER VAN DER LUGT 7 april 2014	69
VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER MELDPUNT SEKSUEEL MISBRUIK 19 april 2014	70
VERTROUWELIJKHEID NOODZAKELIJK BIJ KLACHTBEHANDELING VIA HET MELDPUNT 24 april 2014	75
INVOEGING VAN DE NAAM VAN DE H. JOZEF IN EUCHARISTISCHE GEBEDEN II-III-IV	76
NEDERLANDSE BISSCHOPPEN: STEMMEN BIJ EUROPESE VERKIEZINGEN IS MORELE PLICHT 16 mei 2014	80
VERKLARING VAN DE NEDERLANDSE BISSCHOPPENCONFERENTIE INZAKE DE VERKIEZINGEN VOOR HET EUROPEES PARLEMENT OP 22 MEI 2014 16 mei 2014	81
HERHAALDE OPROEP: MELDEN SEKSUEEL MISBRUIK MINDERJARIGEN RK KERK 20 mei 2014	84
KATHOLIEKE KERK BETUIGT SPIJT AAN SLACHTOFFERS GEWELD 27 juni 2014	85
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende, Chrismamis Kathedraal HH. Laurentius en Elisabeth, Rotterdam, 16 april 2014	86
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de diakenwijding van Bouke Bosma en Luc Janssens O.Carm, Grote Kapel van Bovendonk te Hoeven, 18 mei 2014	90
BENOEMINGEN EN ONTSLAGEN	93
VERSLAG VAN DE PRIESTERRAAD Van het bisdom Rotterdam, 10 juni 2014 (2014-2).....	94